

ПАМ'ЯТКА ДЛЯ БАТЬКІВ

Сьогодні стартувала реєстрація для участі в зовнішньому незалежному оцінюванні 2021 року. Та випускники розпочали активну підготовку до важливих випробувань у їхньому житті – випускних і вступних іспитів – ще у вересні, а то й раніше.

Дівчата та хлопці, визначаючись із планами на майбутнє і готуючись до ЗНО, сподіваються на підтримку батьків. Причиною хвилювання можуть бути сумніви в знаннях та здібностях, стрес через незнайому ситуацію або відповідальність перед батьками і школою. Тому дуже важливо усвідомити, що іспит – це не випробування, а можливість виявити себе і набути досвіду.

Тож у пригоді стануть слухні поради психологів.

Психологи радять батькам не акцентувати уваги на кількості балів, яку дитина отримує на ЗНО, пояснити їй, що кількість балів – не показник знань та успішності, відтак сформувати спокійне ставлення до процедури тестування.

Український центр оцінювання якості освіти пропонує батькам рекомендації, що допоможуть їхнім дітям впевненіше почуватися під час ДПА та ЗНО.

• Допоможіть своєму синові / своїй доньці визначитися з переліком предметів ДПА і ЗНО

Для початку з'ясуймо відповіді на такі запитання: чи є ДПА тим самим, що й ЗНО? які предмети треба проходити на ДПА, а які – на ЗНО? яким буде тест із математики у 2021 році? українська мова чи українська мова і література: який тест вибрати?

Державна підсумкова атестація (ДПА) – це оцінювання результатів навчання учнів за ключовими предметами у школі. Вона фіксує якість середньої освіти у 4-му, 9-му і 11-му класах. ДПА впливає на середній бал свідоцтва про здобуття повної загальної середньої освіти (атестата), який враховують при розрахунку конкурсного бала під час вступу. Із 2015 року результати ЗНО для випускників шкіл стали зараховувати як оцінки за ДПА (за шкалою 1–12 балів) і зазначати в додатку до свідоцтва про здобуття повної загальної середньої освіти (атестата). Щоб результати ЗНО зарахували як оцінки за ДПА, потрібно вказати на це під час реєстрації.

Перелік предметів ДПА щороку визначає Міністерство освіти і науки України. Так, цього року випускники закладів загальної середньої освіти проходять ДПА з чотирьох навчальних предметів. Перший – українська мова, другий – математика, третій – або історія України (субтест «Період ХХ – початок ХХІ століття»), або іноземна мова (англійська, німецька, французька, іспанська) – на вибір випускника/випускниці. Четвертий предмет – один із запропонованого переліку (історія України, іноземна мова (англійська, іспанська, німецька або французька), біологія, географія, фізика, хімія). Зауважимо, що для зарахування оцінок за ДПА можна вибрати й іноземну мову (англійську, німецьку, французьку, іспанську), й історію України та пройти ЗНО з цих предметів.

Зовнішнє незалежне оцінювання (ЗНО) – інструмент забезпечення рівного доступу до вищої освіти. З 2008 року результати ЗНО (за шкалою 100–200 балів) використовують для визначення конкурсного бала під час відбору осіб, які вступають

на навчання до закладів вищої освіти для отримання ступеня молодшого бакалавра, бакалавра на основі повної загальної освіти.

У 2021 році кожен зареєстрований учасник / кожна зареєстрована учасниця має право пройти тести щонайбільше з п'яти навчальних предметів. Обов'язкових предметів ЗНО немає, натомість особа, яка має бажання вступати до закладу вищої освіти, самостійно визначає, результати яких тестів їй потрібні для вступу на ту чи ту спеціальність. Перелік таких предметів визначено [Умовами прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2021 році](#).

Українська мова чи українська мова і література: який тест вибрати?

У 2021 році в переліку навчальних предметів, із яких проходитиме ЗНО, виокремлюють українську мову й українську мову і літературу. Відтак випускники, які завершують у 2021 році здобуття повної загальної середньої освіти та/або планують вступати до закладів вищої освіти, самостійно вибиратимуть, яку саме роботу із цих двох виконуватимуть під час ЗНО. Вибирати з-поміж української мови та української мови і літератури для проходження ЗНО потрібно залежно від того, на яку спеціальність (спеціальності) випускник/випусниця планує вступати до закладу вищої освіти. Визначитися з вибором допоможуть [Умови прийому на навчання до закладів вищої освіти України у 2021 році](#), що містять перелік спеціальностей, для вступу на які потрібно буде виконати той чи той варіант сертифікаційної роботи (тесту).

За виконання завдань сертифікаційної роботи з української мови випускник отримає два результати: результат ДПА (оцінку за шкалою 1–12 балів) і результат ЗНО з української мови (за шкалою 100–200 балів). За виконання завдань сертифікаційної роботи з української мови і літератури випускник отримає три результати: результат ДПА (оцінку за шкалою 1–12 балів), результат ЗНО з української мови (за шкалою 100–200 балів), результат ЗНО з української мови і літератури (за шкалою 100–200 балів).

Яким буде тест із математики у 2021 році?

[Тести з математики будуть двох типів](#): математика і математика (рівень стандарту). Вибирати потрібно залежно від рівня, на якому випускник/випусниця вивчали цей предмет і чи потрібен його результат для вступу до закладу вищої освіти.

Так, випускники, які не планують вступати до закладу вищої освіти за результатами тесту з математики та не вивчали цього предмета на профільному рівні, можуть пройти тестування з нього, вибравши ЗНО з математики (рівень стандарту). У такому разі вони отримають лише оцінку за ДПА за 12-бальною шкалою.

Якщо ж випускники вивчали математику на профільному рівні, мають вибрати сертифікаційну роботу з математики. Такий самий варіант сертифікаційної роботи мають вибрати і випускники, які вивчали математику на стандартному рівні, але бажають отримати за цей предмет оцінку за шкалою 100–200 балів для вступу до закладу вищої освіти.

• Підключайтеся більше, ніж зазвичай

Разом із донькою / сином зробіть віртуальну екскурсію сайтом Українського центру оцінювання якості освіти, ознайомтеся з матеріалами рубрики [«ЗНО/ДПА»](#).

У розділі «[Підготовка. ЗНО-2021](#)» подано докладний опис усіх предметів ЗНО: за якою програмою потрібно готуватися, зі скількох тестових завдань складається сертифікаційна робота, скільки часу відводиться на тест, як оцінюють різні типи завдань.

Проведіть репетицію ЗНО. Для цього перейдіть до розділу «[Підготовка. Тести минулих років](#)», де тестові матеріали згруповано за предметами і роками. У вихідний, коли ви нікуди не поспішатимете, роздрукуйте тестовий зошит із будь-якого предмета і запропонуйте дитині максимально відповідально виконати запропоновані завдання за час, відведений на виконання певної сертифікаційної роботи. Установіть кількість правильних відповідей (їх можна знайти у цьому ж розділі). Не забувайте, що різні типи завдань оцінюють по-різному. Результат укаже на теми, над якими варто попрацювати ще. Безумовно, ці матеріали будуть корисними і для тренування.

Не залиште поза увагою розділ «[Реєстрація](#)», де докладно описано, як зареєструватися; які документи необхідно підготувати; як перевірити стан опрацювання реєстраційних документів; як унести зміни до реєстраційних даних; що робити, якщо відмовлено в реєстрації. Саме у цьому розділі розміщено «[Інформаційну сторінку учасника ЗНО](#)», на якій буде розміщено інформаційний бюлетень, запрошення-перепуску, а після оголошення результатів – результати ЗНО/ДПА, картки результатів з кожного навчального предмета, копії бланків.

Варто також наперед ознайомитися із процедурою подання учасниками [апеляційних заяв](#) щодо відмови в реєстрації для участі в зовнішньому незалежному оцінюванні; порушення під час проведення зовнішнього незалежного оцінювання в пункті його проведення, що може вплинути на об'єктивність результату зовнішнього незалежного оцінювання; результатів зовнішнього незалежного оцінювання або рішення про його анулювання.

• **Зверніться до віртуальних ресурсів**

Досвід дистанційної освіти має свої плюси. Нині багато випускників налаштовані на підготовку онлайн, тому варто проаналізувати, що може стати в пригоді: короткі курси, чи навчальні відео, чи онлайн-тестування, чи цілі освітні онлайн-платформи.

Не варто залишати поза увагою відеоматеріали, розміщені на [YouTube-каналі Українського центру](#), із яких ви дізнаєтеся, як відбувається ЗНО, отримаєте поради експертів щодо особливостей виконання завдань демонстраційних варіантів сертифікаційних робіт з української мови/української мови і літератури, математики тощо.

[ПРОСТО ПРО ЗНО-2020](#)

[ПРОСТО ПРО ЗНО-2020: ІНОЗЕМНІ МОВИ](#)

[ЗНО-2021: українська мова/українська мова і література \(актуальні питання\)](#)

[ЗНО-2021: українська мова і література \(завдання з мови\)](#)

[ЗНО-2021: українська мова, українська мова і література \(читання, власне висловлення\)](#)

[ЗНО-2021: українська мова, українська мова і література \(українська література\)](#)

[ЗНО-2021: математика. Загальна інформація](#)

[ЗНО-2021: математика \(завдання закритої форми, завдання з короткою відповіддю\)](#)

[ЗНО-2021: математика \(завдання відкритої форми, завдання з розгорнутою відповіддю\)](#)

• Сповна використайте можливості пробного ЗНО

Для того щоб знизити рівень тривоги з приводу самої процедури ЗНО, варто пройти пробне ЗНО. Такий досвід допоможе вашій дитині ознайомитися з організаційними умовами проведення тестування, а також з'ясувати рівень своїх навчальних досягнень і, як наслідок, уникнути зайвого хвилювання та зосередитися саме на виконанні тестових завдань.

10 квітня 2021 року кожний учасник / кожна учасниця зможе пройти тестування з одного предмета. Окрім участі в пробному ЗНО, можна буде завантажити тестові зошити з усіх навчальних предметів із переліку. Рекомендуємо вдома виконати тестові завдання з тих предметів, з яких ваш син / ваша донька проходитиме ЗНО. Доречно буде створити атмосферу іспиту: роздрукувати тестовий зошит, прибрати зі столу всі допоміжні матеріали, гаджети, налаштуватися на сумлінну роботу протягом часу, відведеного на виконання завдань, після чого занести свої відповіді до спеціального сервісу «Визначення результатів пробного зовнішнього незалежного оцінювання», аби отримати результати пробного ЗНО (за шкалами 1–12 та 100–200 балів). А 11 квітня 2021 року учасник/учасниця зможе переглянути офіційні відеокоментарі до завдань за [посиланням](#). Матеріали підготують експерти Українського центру в межах спільного проєкту з ГС «Освіторія» за підтримки МФ «Відродження».

16 квітня 2021 року в особистих кабінетах учасників пробного ЗНО буде оприлюднено результати. Поцікавтеся в дитини, наскільки успішно вона виконала завдання. За потреби проаналізуйте помилки, підбадьорте, проте не перебільшено позитивно висловлюйте свою впевненість в її силах.

• Мотивуйте дитину показати свій найвищий результат на ЗНО

Аби в день тестування дитина почувалася впевнено і спокійно, налаштуйте її на успіх.

Створіть комфортні умови: подбайте заздалегідь про зручний одяг (жодного дрескоду немає, проте він не має відволікати інших учасників), напередодні іспиту разом сплануйте оптимальний маршрут до пункту тестування, розрахуйте час на дорогу, перевірте, чи підготувала дитина ручки з чорнилом чорного кольору, у день тестування – чи всі необхідні документи взяла (паспорт, сертифікат, запрошення-перепустку).

Порадьте дитині під час іспиту:

- пробігти очима весь тест, щоб побачити, якого типу завдання в ньому містяться, – це допоможе налаштуватися на роботу;
- уважно читати завдання до кінця, аби зрозуміти його зміст (характерна помилка під час тестування — не дочитавши до кінця, за першими словами припустити відповідь і поквартитися її вписати);
- якщо не знає відповіді на запитання чи не впевнений/не впевнена, пропустити його і повернутися до нього, коли виконає інші завдання.